RUSKI INWALID

№ 183.

ŚRODA. 4 Sierpnia 1820 r.

CZYLI

WIADOMOŚCI WOJENNE.

Treść. Wiadomości Zagraniczne: Hiszpaniia. Franciia.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Hiszpaniia.

z Madrytu, 10 *Lipca*.

Na dniu wczorayszym odbyło się posiedzenie królewskie Kortezów, na którém, Prezydent D. Józef *Espiga*, arcypiskup sewilski, miał następuicą mowę do Króla:

„W wiekach mniey oświeconych; lecz odznaczaiących się nieskażoną i wygorowaną cnotą, Kortezy zawsze zachowały, gruntowne prawa Królestwa, chwałę i świetnosć tronu, i pomyślność narodową.—To tak mądre ustanowienie które łączyło Króla z narodem, przez równie silne iak szlachetne uczucia wierności, w niepamięć w koncu poszło; Królestwo stało się teatrem dumy, a Król narzędziem namiętności. Dzień urodzin W. K. Mci, był dniem odrodzenia się Hiszpanii, a więcey dwudziestu milionów mieszkańców, uyrzało w młodym Xięciu, godnego S. Ferdynanda następcę. — Cieszono się témi pochlebnemi nadzieiami i gdy z łona Narodu, wyrodził się świętokradzki zamysł, nastawania na święte prawa W. K. Mci, podły zwodziciel wprowadzał w posród kraiu, za pomocą nayczarnieyszey zdrady, roty nieprzyiacielskie, i wyrywał z objęcia wiernych Hiszpanów, ich ukochanego Monarchę, który zasiadł był na zaszczytnym przódków swoich tronie. — Ryknął wtedy lew Hiszpanii, powszechny i iednogłośny wykrzyk zachęca walecznych Pelaga synów; i gdy ci rycerze odpieraią z naszey ziemi, zastępy tyrana, oycowie oyczyzny, zebrani przez powszechne życzenie prowincyy, przywracaią konstytucyą monarchii hiszpańskiey, która iak nayuroczyściey, uznaie osobę Króla za świętą i nietykalną, wzmacnia koronę na czele W. K. Mci, strzeże monarchę od podstępów faworytów i podaie mu większą sposobność i wolność uszczęśliwienia swoich ludów.—

„Te godne dzieci matki oyczyzny, rozumiały

iż naylepiey odpowiedzą zaufaniu, którèm ich zaszczyciły prowincye i że nayprzyiemnieyszy hołd złożą Królowi, wzmacniaiąc chwieiący się tron, daiąc mu za zasadę fundamentalne prawo ostatniey woli naszych oyców, tudzież wyrażeniom mądrosci i życzenia powszechnego, tamuiąc przystęp, tak podłemu pochlebstwu, iak i nieprawnym zaczepkóm. — Zapewniało to prawo, wymiar sprawiedliwości; stanowiło słuszny systemat w dochodach, uswięcało uszanowanie, posłuszeństwo i poważanie należne prawom i władzy królewskiey.—Taki był w Kadyxie sposób myślenia reprezentantów narodu. — Widziałem ich N. Panie, iak zasyłali ku niebu, głębokie westchnienia, przypominaiąc sobie okrutną swego Monarchy niewolę, widziałem te dzieci opuszczone, gdy roniły łzy umartwienia; a korząc się przed Boga ołtarzami, błagały o powrót tak czułego oyca, na łono liczney i stroskaney rodziny; widziałem ich w uniesieniu radosnèm, widziałem ich pocieszonych, gdy się dowiedzieli iż Pan wysłuchał, gorące ich modły, i że anioł opiekuńczy Hiszpanii, zstąpił dla skruszenia więzów tyranii. — Takie były ich szlachetne uczucia w chwili, gdy podła prywata, zręczna ambicya, dzika zawiść i okrutna zemsta, śmiały przyczołgać się do podnoża tronu, i skalać świętokradztwem przybytek maiestatu. Lecz pokryymy N. Panie, nieprzeyrzaną zasłoną, te smutne świadectwa słabości ludzkiey.

»Nadchodzi w końcu dzień pomyślny, dzień w którym na horyzoncie Hiszpańskim, zaiasniała świetna gwiazda, która rozpędza czarne obłoki, iakie zrodziła intryga z zawiscią, a święta prawda, w całey przedstawia się swietnosci. Widzi Hiszpaniia szczęśliwie zgromadzonych kortezów tych, którzy uczynili tak chwalebnemi panowania Alonzów i Ferdynandów; a naycnotliwszy z narodów, niepomny uraz, przebacza krzywdóm i zaymuie się iedynie, przywróceniem Rządu konstytucyynego, zachowaniem czystosci świętey naszey wiary, i przekonywaniem o życzliwości swoiey i uszanowaniu Monarchę, który siedząc na swoim świetnym tronie, posród zebrania narodowego, wykonał wielką przysięgę, która go większym uczyniła niż podbicie wschodnich państw syna Filipa.— O wspaniały Królu! Szlachetni i wierni Hiszpanie, wiedzą od ilu cierpień wybawiłeś ich tym wielkim czynem, który zgnębił ducha złego w chwili, gdy posród nas miał zapalić pochodnię niezgody. — Spodziewaią się dziś wszyscy, iż zupełnie wyniszczonym zostanie, ten zaród ziadliwy, i że w iego mieyscu wieczny pokóy i iedność panować będą.—Precz od nas obawy, podeyrzenia i nieufność, które duchy występne, ciągle chciały zrodzić w sercu naylepszego z Królów! a wszyscy połączą się w około tronu z tą iednoscią Braterską, która zapewnia porządek, rodzi obfitość, utrzymuie sprawiedliwość i zachowuie pokóy. Jako wierny tłumacz tego zgromadzenia i wielkiego narodu iaki wystawia, niech mi wolno będzie N. Panie, złożyć ci nayglębszy hołd iego wierności, i szlachetnych uczuć, które go ożywiaią.

»Ta sama Hiszpaniia, która we wszystkich czasach dawała dowody przywiązania i wierności dla swoich Krolów, nayswięciey ci zapewnia iż na wzór szlachetnych przodków swoich, którzy zawsze byli naymocnieyszą podporą tronu i monarchy, dzieci ich, które w iedney z nayokrutnieszych woien, dały swieże wiernosci przykłady, okążą poswięcenia się godne Bohaterów Hiszpanii i ziednaią podziwienie przyszłych pokoleń.—

— Nayiaśnieyszy Pan tak odpowiedział:

»Miłemi są dla mnie uczucia przywią- »zania i wierności, o iakich mnie korte- »zy zapewniaią przez swoiego prezydenta, »spodziewam się iż za wspólnem z nimi dzia- »łaniem, będę mógł widzieć wolny i szczęśli- »wy naród, którym mam sobie za chlubę »rządzić—

— Czytał Król potem głośno i wyraźnie, a z godnoscią przyzwoitą Jego wielkiemu charakterowi następuiącą mowę: —

»Mosci Panowie Deputowani! Nadszedł wreszcie dzień ten, przedmiot naygorętszych moich życzeń, w którym widzę siebie otoczonym przez reprezentantów wielkiego i szlachetnego narodu hiszpańskiego; dzień, w którym przez uroczystą przysięgę iednoczę zupełnie moie i moiey rodziny interessa, z moich ludów interessem.—

»Gdy nadmiar złego, wyrodził tłumaczenie ogólnego życzenia narodu, przytłumionego dawniey smutnemi wypadkami, które zatrzeć z naszey pamięci potrzeba, postanowiłem zaraz chwycić się systematu, iakiego żądano i zaprzysiądz konstytucyą polityczną monarchii, sankcyonowaną przez ogólne i nadzwyczayne zebranie kortezów w roku 1812. —

»Odtąd korona i naród, odzyskały swoie słuszne prawa, a moie postanowienie było tem wolnieysze, iż zgadzało się z moiém życzeniem i z dobrem ludu hiszpeńskiego, którego szczęście nieprzestało bydź celem moich nayszczer-

szych usiłowań. — Moie serce będąc za tem nierozerwanie połączone, z sercem moich poddanych, którzy są zarazem moiemi dziećmi, widzę w przyszłości przyiemne tylko obrazy ufności, przywiązania i pomyślności. —

»Z iakiem ukontentowaniem przyglądam się, temu wielkiemu widowisku, nowemu dotąd w dziejach, wielkomyślnego narodu, który umiał przeistoczyć swoy stan polityczny, bez zaburzenia i gwałtowności, i poddać swóy zapał prawom rozumu w chwilach i wypadkach, które kirem i łzami pokryty inne mniey szczęśliwe kraie! Powszechna uwaga Europy iest dziś zwrócona, na działania zgromadzenia które wystawia ten wielki naród. — Oczekuie po was Europa pobłażania przeszłości i oświeconey stałości na przyszłość, która zapewniaiąc szczęście teraźnieyszego i przyszłych pokoleń, zagładzi aż do pamiątki błędów poprzedzaiącey epoki. — Spodziewa się Europa widzieć liczne przykłady sprawiedliwości, dobroczynności i wspaniałości, tych cnót, które w każdym czasie odznaczały Hiszpanów, które im konstytucya nakazuie, a które będąc święcie zachowanemi przez lud w czasie szału i zaburzenia, tem więcey niemi bydź powinny w zgromadzeniu Jego reprezentantów, piastuiących godność, przezornych i spokoyność lubiących prawodawców.—

»Już iest czas rozpocząć badania, prawdziwego położenia stanu w iakiem naród zostaie i oddać się niezbędnym staraniom, wyszukiwania zaradczych środków złemu, które początek swóy od dawnych przyczyn bierze i następnie zwiększonemi zostały przez nayście nieprzyiaciół i niewłaściwy systemat, którego się odtąd trzymano.—

»Zdanie sprawy, które przedstawi Minister Finansów, w przedmiocie tego wydziału dotyczącym się, obezna was z niedostatkiem i trudnościami; wzbudzi gorliwość kortezów w wyszukaniu i wybraniu zrzódeł, które narodowi pozostaią naystosownieysze, dla zadość uczynienia ugodóm, i zaspokoienia koniecznie potrzebnych urzędników stanu. — Zgłębianie tey materyi, coraz więcey was przekona, o ważney i nagłey potrzebie, zaprowadzenia kredytu publicznego na niewzruszonych zasadach sprawiedliwości, dobrey wiary i świętego uszanowania dla zawartych ugód. — Te zasady są zrzódłem spokoyności, dobrego bytu wierzycieli, zaufania kapitalistów narodowych i obcych, i w końcu zamożności skarbu publicznego. Co do mnie, wypełniam świętę powinność, którą na mnie wkłada godność Królewska i przywiązanie ku moim ludóm, iak naymocniey polecaiąc Kortezóm, ten ważny przedmiot. —

»Wymiar sprawiedliwości, bez którego żadne towarzystwo utrzymać się niemoże, spoczywał dotąd na słuszności i dobrey wierze urzędników, teraz uległy zasadóm znanym i stałym; wystawia obywatelóm, nowe i mocnieysze zabespieczenia spokoyności. — Obiecuie prócz tego inne ulepszenia, gdy nasz zbiór praw, staranie przeyrzany i przerobiony, uzyszcze ten prosty rozkład i tę doskonałość, iakiey się spodziewać potrzeba, po świetle i doświadczeniu tego wieku.—

»Administracya wewnętrzna doznaie ieszcze trudności, którey przyczyny, dosięgaią dawnieyszych czasów, a które w końcu, znacznie się pomnożyły. — Staranne usiłowania rządu, gorliwość z iaką Jego dzieła i zwierzchność, po prowincyach pracuią, nad zaprowadzeniem systematu municypalnego, przysięgłego przez konstytucyą, zaczynaią przezwyciężać trudności, i dóydą wreszcie do udoskonalenia urządzeń, które koniecznie wpływ maią, na dobro i pomyślność Królestwa.

»Woysko lądowe i morskie, równie mocno mnie obchodzi.—Przed wszystkiém, zaymę się rychłém i naystosownieyszém iego urządzeniem, stosuiąc ile możności, dobro tego szanownego i godnego stanu, z konieczną oszczędnością; szczególniey będę rachował, dla dopięcia tego zamiaru, na patryotyzm, dobrą chęć ludu, i mądrość iego reprezentantów, których się będę otwarcie radził. —

»Powinniśmy spodziewać się, iż wznowienie systematu konstytucyynego i pochlebny widok, który ten wypadek na przyszłość rodzi, zniweczą wszelkie pozory, którychby niechęć nadużyć mogła w zamorskich prowincyach, poiednaią te które się znayduią ieszcze w stanie zaburzenia, i uwolnią nas od użycia wszelkiego innego sposobu.—Taki będzie skutek przykładów, umiarkowania i uszanowania, dla porządku publicznego, danych przez półwyspę.— Słuszna duma należenia do tak szlachetnego narodu, i mądre prawa, które stanowionèmi będą na mocy konstytucyi, zagładzą pamięć nieszczęść przeszłych, zbiorą i połączą wszystkich Hiszpanów około mego tronu.—Przywiązanie do wspólney oyczyzny, uświęci wszystkie wspomnienia, mogące rozerwać lub osłabić związki bratnie, iakie nas łączyć powinny.—

„W stosunkach naszych z obcymi narodami panuie w powszechnosci zupełna zgodność, wyiąwszy nieiakie zatargi, które nie zerwały trwaiącego pokoiu, ale tylko dały powód do poróżnienia, które bez wdania się Stanów nie może ustać. Takiemi są układy z Ziednoczonemi Stanami Ameryki względem dalszego stanu Floryd, i oznaczenia granic Luizyany. Jest także zatarga z przyczyny zaięcia Montevideo i innych posiadłości hiszpańskich na lewym brzegu rzeki la Plata. Ale, lubo rozmaite okoliczności nie dozwoliły dotychczas załatwić tey zatargi, spodziewam się, iż słuszność i umiarkowanie zasad kieruiących dyplomatycznemi działaniami naszemi wydadzą skutek chwalebny dla narodu, i zgodny z spokoynym systematem, którego utrzymanie iest teraz powszechną i wyraźną maxymą polityki europeyskiey.—Reiencya algierska zdaie się chcieć odnowić dawne swe postępowanie napastnicze. Żeby uniknąć wypadków, iakieby zrodzić mogło niedotrzymanie traktatów, w tym, który r. 1816 z Królem niderlandskim zawarłem, zastrzegło się połączenie znacznych sił morskich obu mocarstw na morzu środziemnèm, a przeznaczonych do utrzymania i zapewnienia wolności żeglugi i handlu.

Jako do Stanów Królestwa należy ugruntować powszechną szczęśliwość sprawiedliwemi i mądremi prawami, zasłaniać wiarę świętą, prawa Korony i obywatelskie, tak do moiey godności należy czuwać nad wykonaniem praw, a zwłaszcza Konstytucyi monarchu, tego srodkowego punktu woli Hiszpanów, i podpory wszelkiey ich nadziei; co będzie zawsze celem zatrudnień moich, Użyię całey mocy nadaney przez Konstytucyą godności królewskiey ku zaprowadzeniu i zachowaniu teyże Konstytucyi, i na tem całą chwałę moię założę. Żebym tego tak wielkiego i zbawiennego dopiął celu, po uproszeniu pomocy i światła od dawcy wszego dobra, potrzebuię czynnego i skutecznego przyłożenia się Stanów, których gorliwość, oświecenie, patryotyzm i poświęcenie się dla moiey osoby królewskiey każą mi spodziewać się z ich strony wszystkich sposobów popotrzebnych do otrzymania tak ważnego skutku, i odpowiedniego zaufaniu w nich narodu.«

Na to Prezes odpowiedział:

„Słuchały Stany z szczególnieyszem zadowolnieniem mowy, w którey W. K. Mość obiawiłeś ślachetne i wspaniałe uczucia twoie, i dałeś poznać stan narodu. Dziękuią ci Królu za twoię wielką gorliwość o pomyślność narodową, i światłem, tudzież wszelkiemi sposobami przyłożyć się obiecuią do tak ważnego dzieła, dla którego są zwołane.«

Po tym obrzędzie, wyszedł Król z Królową z sali obrad, i odiechał do pałacu wpośród okrzyków *Niech żyie Król! Niech żyie Konstytucya! Niech żyie Król konstytucyyny* Stany pozostały ieszcze nieco, i wyznaczyły Kommissyą do ułożenia adressu który będzie Królowi oddany Ta Kommissya składa się z 6 Deputowanych, między którymi iest Jenerał Quiroga Wiceprezes Stanów.

Podczas zagaienia przez Króla obrad Stanów była obecna cała rodzina Królewska, wszyscy ministrowie zagraniczni i kraiowi, tudzież Rada Stanu, Jenerałowie lądowi i morscy, i nareście, wszystkie trybunały.

Francyia.

z Paryża, 25 Lipca.

Posiedzenia obu Izb zamknięte zostały 22 b. m. na mocy postanowienia Królewskiego. Xiąże *Richelieu* podał ie izbie Parów, Minister zas spraw wewnętrznych i marynarki kommunikował izbie deputowanych. Zaraz po przeczytaniu tego postanowienia, w którém wyrażono tylko że się obie izby zamykaią, nastąpiło uroczyste ich zamknięcie i członki rozeszły się przy powczechnych okrzykach „*Niech żyie Król.*«

Na wyspie Ré 17 b. m. w nocy panowała straszna burza z okropnemi błyskawicami, piorunami, wichrem i gradem. Szkody które zrządziła dochodzą dwóch milionów franków.

Kollegiia medyczna w Marselli, zakazała iak naysurowiey rybakom tamecznym aby się niezbliżali do brzegów wysp balaarskich i Katalonii. Ci którzy bez względu na ten surowy zakaz zbliżą się o mil 20 do brzegów pomienionych, ulegną przyzwoitey karze.

w Petersburgu.

w drukarni woienney Głównego Sztabu JEGO CESARSKIEY MŚCI.